

การประชุมหารือประชุมการประเมินความเสี่ยงต่อการ
ทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการฯ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
วันอังคารที่ 10 มีนาคม 2563 เวลา 09.00 – 16.30 น.
ณ ห้องประชุม ชั้น 8 อาคาร 1
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ระเบียบวาระการประชุม

1. เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

2. เรื่องเพื่อทราบ

- 2.1 การวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพจน์มิชอบในส่วนราชการ
- 2.2 การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562
- 2.3 รายละเอียดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

3. เรื่องเพื่อพิจารณา

- 3.1 การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
- 3.2 การจัดทำข้อมูลตามแบบการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบ
- 3.3 การจัดทำมาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสภายในหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

4. เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

วาระที่ 1. เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

วาระที่ 2. เรื่องเพื่อทราบ

- 2.1 การวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ**
- 2.2 การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**
- 2.3 รายละเอียดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563**

2.1 การวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ

แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ.2561 –2565) ประเด็นปฏิรูปที่ 2 ด้านการป้องกันและปราบปราม ได้กำหนดให้ศูนย์ปฏิบัติการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบ ในส่วนราชการประจำทุกปีและรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หรือตามระยะเวลากำหนด

ซึ่งเป็นดัชนีที่ 10 การป้องกันการทุจริต การประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต โดยจัดส่ง

รอบที่ 1 ภายในวันที่ 3 เม.ย. 63
รอบที่ 2 ภายในวันที่ 7 ก.ค. 63

ประกอบด้วย
1. มาตรการป้องกันการรับสินบน

2. มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

ความเสี่ยง คือ

เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ซึ่งหากเกิดขึ้นจะส่งผลกระทบในเชิงลบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

เคยเกิดแล้ว มีประวัติอยู่แล้วว่าทุจริต และมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นอีก

1

ข้อบ่งชี้บางเรื่อง น่าสงสัยว่ามีการทุจริตอย่างไร
จะตรวจพบตั้งแต่แรก

2

รู้ทั้งรู้ว่าทำไปเสี่ยงต่อการทุจริตจะมีมาตรการ
ป้องกันอย่างไร

3

พยากรณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าโอกาสเกิดความเสี่ยงทุจริต

4

วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์ประกอบของการทุจริต หรือสามเหลี่ยมทุจริต

Pressure/Incentive

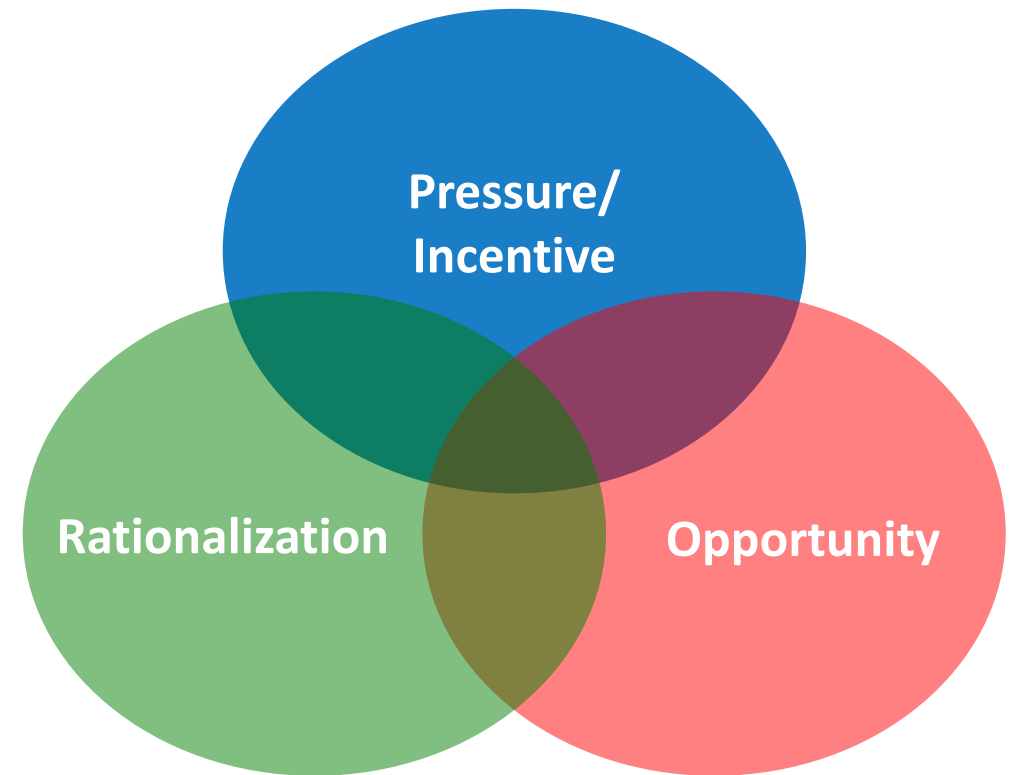
แรงกดดันหรือแรงจูงใจ

Opportunity

โอกาส เกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ
คุณภาพการควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน

Rationalization

การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีทุจริต

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

- การเก็บเรื่องไว้ไม่แจ้งผู้ประกอบการ เพื่อเรียกร้องผลประโยชน์
- เจ้าหน้าที่มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงินในระบบทำให้การรายงานการรับเงินประจำวันน้อยกว่าที่รับจริง/รับจริงและออกใบเสร็จรับเงินแล้วแต่ไม่นำเงินสดเข้าฝากธนาคารในวันนั้นแต่นำฝากในภายหลัง และอาจนำเงินไปใช้ก่อน
- รับสินบนจากลูกค้า เพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน
- การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการ อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายที่สถานประกอบการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์
- การดำเนินการออกคำร้องมีการลัดคิวให้ลูกค้ากลุ่มธุรกิจ

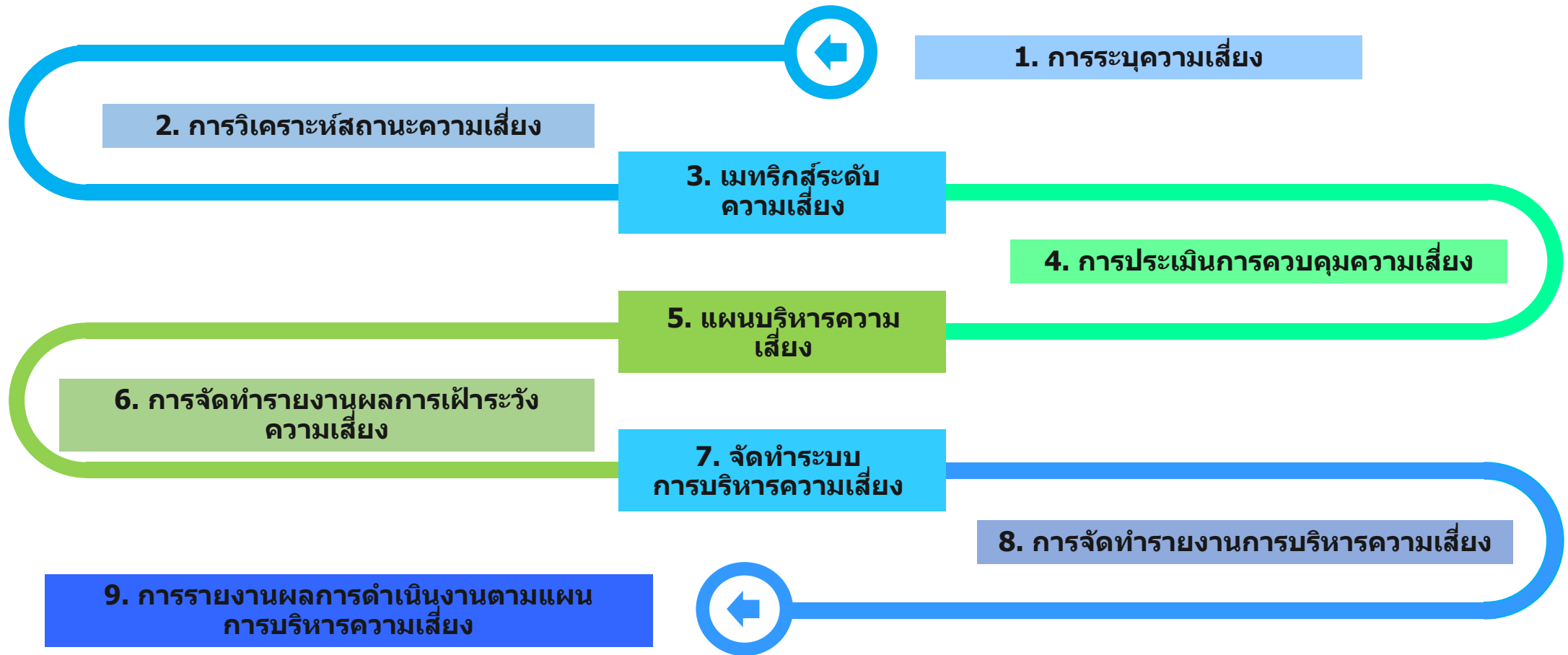
2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

- ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การซื้อขายตำแหน่ง การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการวินัย เป็นต้น
- การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับพนักงานเข้าทำงาน เป็นต้น
- ผู้บังคับใช้กฎหมาย นำตัวบทกฎหมายไปแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
- การแต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการต่าง ๆ ให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์

3. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

- การนำรถยนต์ราชการไปใช้ในการส่วนตัว การเบิกค่าน้ำมันไม่ตรงกับความเป็นจริง
- เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเข้าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก
- ยักยอกเงินหลวง ปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย
- การสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง 3 ราย ขึ้นไป อาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง
- มีการล็อกสเปควัสดุที่ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน
- การตรวจรับจ้างไม่ตรงตามรูปแบบราชการโดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง
- ผู้รับจ้างปล่อยปละละเลยให้ผู้รับจ้างเหมาช่วง
- การกำหนดราคากลางไม่ใช่ค่า K มาปรับ

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

วาระที่ 2. เรื่องเพื่อทราบ

2.2 การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

☐ ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

☐ ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

☒ ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนงาน/งานการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์.....

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวงกรมทรัพยากรน้ำบาดาล.....กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....

ผู้รับผิดชอบสำนักบริหารกลาง.....โทรศัพท์๐๒-๖๖๖-๗๐๑๑.....

.....สำนักพัฒนาน้ำบาดาล.....โทรศัพท์๐๒-๖๖๖-๗๐๑๑.....

.....สำนักสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล.....โทรศัพท์๐๒-๖๖๖-๗๐๑๑.....

.....สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล.....โทรศัพท์๐๒-๖๖๖-๗๐๑๑.....

.....ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล.....โทรศัพท์๐๒-๖๖๖-๗๐๑๑.....

.....สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑ - ๑๒.....โทรศัพท์๐๒-๖๖๖-๗๐๑๑.....

.....กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร.....โทรศัพท์๐๒-๖๖๖-๗๐๑๑.....

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ อาจจะมีการแต่งตั้งผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องนั้นๆ		✓
๒	การกำหนดรายละเอียดลักษณะเฉพาะอาจเอื้อประโยชน์ให้ บริษัทใดบริษัทหนึ่ง หรือผู้ใดผู้หนึ่ง เช่น การกำหนด ระยะเวลาการเสนอ การกำหนดคุณลักษณะเกี่ยวกับการยื่น เอกสาร เป็นต้น		✓
๓	อาจกำหนดราคากลางที่สูงเกินจริง		✓
๔	การพิจารณาผล อาจจะมีการตรวจสอบเอกสารไม่ถูกต้อง หรือเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง		✓
๕	การพิจารณาผล อาจจะมีการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการ	✓	
๖	เอกสารแนบท้ายสัญญาอาจจะไม่ครบถ้วน		✓

ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Known Factor
- หากไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor
- หน่วยงานสามารถปรับเปลี่ยนได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Known Factor หรือ Unknown Factor ก็ได้

วาระที่ 2. เรื่องเพื่อทราบ

2.3 รายละเอียดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2563

วาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

1. เลือกงานด้านที่จะทำการประเมินความเสี่ยงด้านทุจริต

ด้านที่ 1 การพิจารณา
อนุมัติ อนุญาตของทาง
ราชการ

ด้านที่ 2 การใช้
อำนาจและตำแหน่ง
หน้าที่

ด้านที่ 3 การใช้จ่าย
งบประมาณและการ
บริหารจัดการ
ทรัพยากรภาครัฐ

2. เลือกกระบวนการจากงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

3. เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

ด้านกระบวนการงาน : การออกใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล

ขั้นตอน
ความเสี่ยงทุจริต

โอกาสเกิดความ
เสี่ยง

มาตรการ/
กิจกรรม/แนว
ทางการป้องกัน

1. ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน	1. ดุลยพินิจในการตรวจสอบเอกสารประกอบการขออนุญาตเจาะฯ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด 2. การตรวจเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอ แต่มีการรับเรื่องไว้	
2. ลงทะเบียนรับคำขอ		
3. การตรวจสอบสถานที่	การออกใบอนุญาตเจาะฯ ในพื้นที่ที่ไม่สามารถดำเนินการเจาะบ่อน้ำบาดาลได้	
4. เสนอคำขอให้ผู้ออกใบอนุญาตพิจารณา	การพิจารณาคำขอไม่เป็นไปตามลำดับการขออนุญาต เอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้ที่มีผลประโยชน์ตอบแทน	

ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ด้านกระบวนการงาน : การบริหารทรัพยากรบุคคล

ขั้นตอน
ความเสี่ยงทุจริต

โอกาสเกิดความ
เสี่ยง

มาตรการ/
กิจกรรม/แนว
ทางการป้องกัน

1. การแต่งตั้ง โยกย้าย

ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การซื้อ ขาย ตำแหน่ง การดำเนินความดีความชอบ การแต่งตั้ง โยกย้าย การดำเนินการวินัย เป็นต้น

2. การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง

การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับพนักงานเข้าทำงาน

ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ (1)

ด้านกระบวนการงาน : การก่อสร้างและพัฒนาระบบบำบัดน้ำบาดาล

1. การจัดซื้อจัดจ้าง	- การนำวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ไปใช้ไม่ตรงกับความเป็นจริง	- จัดทำทะเบียนคุมการใช้วัสดุ - ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการควบคุม และมีระบบการตรวจสอบ เช่น ระบบ GPS Tracking ติดตามการปฏิบัติงานของเครื่องจักรในพื้นที่
2. การก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล	- การก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลใช้วัสดุไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด	- มีกระบวนการตรวจสอบร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งจากส่วนท้องถิ่น ผู้รับบริการ หัวหน้างานให้เหมาะสมกับงาน - การตั้งคณะกรรมการตรวจรับงานที่ดำเนินการเอง มีองค์ประกอบจากทั้งส่วนกลาง และ สทบ.เขต

ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณ
และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ (2)
ด้านกระบวนการ : การบริหารงบประมาณและทรัพยากร

ขั้นตอน
ความเสี่ยงทุจริต

- การใช้ราชการและน้ำมัน
เชื้อเพลิง

โอกาสเกิดความ
เสี่ยง

- การนำราชการไปใช้ส่วนตัว
- การเบิกค่าน้ำมันไม่ตรงกับความเป็นจริง

มาตรการ/
กิจกรรม/แนว
ทางการป้องกัน

- นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการติดตาม
ตรวจสอบ เช่น ระบบ GPS
- มีการกำหนดบทลงโทษการ
นำราชการไปใช้ส่วนตัว

ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ (3)

ด้านกระบวนการ : การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์

**ขั้นตอน
ความเสี่ยงทุจริต**

**โอกาสเกิดความ
เสี่ยง**

**มาตรการ/
กิจกรรม/แนว
ทางการป้องกัน**

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ	การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องนั้นๆ	การออกแบบเอกสารให้คณะกรรมการให้การรับรองการเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของตนเอง
2. การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ	การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะอาจเอื้อประโยชน์ให้บริษัทใดบริษัทหนึ่ง หรือยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง เช่น การกำหนดคุณลักษณะสินค้าที่เฉพาะเจาะจง เป็นต้น	การกำหนดให้มีการเปรียบเทียบคุณลักษณะสินค้าที่มีความใกล้เคียงกันและทดแทนกันได้ ไม่น้อยกว่า 3 ยี่ห้อ
3. การกำหนดราคากลาง	คณะกรรมการอาจจะกำหนดราคาสูงเกินความเป็นจริง	การกำหนดราคากลางและมาตรฐานที่ชัดเจน ตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด หรือสอดคล้องกับราคาในท้องตลาด
4. คณะกรรมการพิจารณาผล	การตรวจสอบเอกสารไม่ถูกต้องหรือเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	การจัดทำแบบฟอร์มในการตรวจสอบเอกสารของคณะกรรมการ เพื่อให้ตรวจสอบตามรายการเอกสารที่กำหนด
5. การบริหารสัญญา	การเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการทางใดทางหนึ่ง เช่น การตรวจรับงานที่ไม่ครบถ้วน	การกำหนดระยะเวลาในการตรวจรับให้ชัดเจน ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับ และมีเอกสารการตรวจรับที่มีการยืนยัน ชัดเจน

วาระที่ 4. เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)